

Kovács katáng Ferenc

Apa és fia

K.I. -nek tisztelettel

I. Az apa

Apám falujában élt egy buta orvos. Nem is buta, inkább lassú gondolkodású. Azért, ha tanulmányaiban nem is remekelt, de hosszú és változatos praxisa alatt a legfontosabb gyakorlati tudnivalókat összeszedte, még többet is talán, mint egy városi körorvos. Buta is volt, meg nem is. Ha sokat beszélt, akkor még az egyszerű emberek is furcsállották, de jobbára hallgatott. Titkot őrzött. Az apám, mondta különös hangsúllyal, az apám kötötte a lelkemre halálos ágyn, amikor kezdő orvosként kezeltem. Az orvostudományra fűtyölt, az orvosságot ellökte magától, de a diagnózisomra büszke volt. Ő erőltette, hogy orvos legyek.

Apja amerikás volt. Falujukból sokan mentek el, s volt, aki visszajött, a többség viszont nem. Akik letelepedtek, vagy kivitették családjukat, vagy itt hagyták. S akik itt maradtak, azok vagy kaptak támogatást odaátrol, vagy nem. Ők szerencsések voltak, mert apjuk visszajött, hozott haza egy kis pénzt, meg valamiféle tudományt is. Így mondta mindenütt a faluban, hogy tudományt szerzett. Amiből másoknak nem sokat árult el. De aki figyelmes volt, s persze türelmes is, kifigyelte az öregot, rendre leutánozta szokásait, cselekedeteit. Idővel bebizonyosodott, hogy bizony nem járt rosszul. Kérdezték ők is, na, milyen volt? Semmilyen. Ott sincs kolbászból a kerítés. Megfizettek? Nem. De hoztál egy zsák pénzt. Kevés az. Mire kevés? Hogy a tudományomat fiaztassam. Ennél többet soha nem mondott. Vagy ha igen, másképp, de ahogy se érthetőbben.

A hazatértek gyakran tervezgettek, pusingáltak, főleg amerikás nyelven. De az öreg inkább csak hallgatott, aztán mindent másképp csinált, mint a többiek. Például mindössze néhány hold földet vett, amit az asszonyával közösen művelt. Néha napszámost fogadott, de fiát nem engedte a földre. Egy gyerek lett, arra is majdnem ráment az asszony, ez az egy tanuljon inkább, szabadkozott, ha szóba hozták a templom mögötti téren összetákolts kuglipályán. S valóban, a fiát városban taníttatta előbb tanítónak, azután meg orvosnak. Oda kellett az amerikás pénz. Lovai kiöregedtek, vakok, sánták lettek, házuk a nyomába sem lépett a többi amerikáséknak, de azt a kevés földet szépen művelték, lett ami kellett a konyhára, az állatoknak. A többiek földszerzési, jószágvásárlási láza is alább hagyott. Vagy, mert figyelték az öreg óvatosságára, vagy, mert nem bírták már a strapát a nyakukra nőtt földeken. A nagy portálokról elszivárogtak a fiatalok. A téeszbe elsőnek jelentkezett, de méltatlankodva elutasították, apró parcellákkal, gebékkal, néhány sovány tehénnel ne szégyenítse a közösséget. Ekkorra fia gyakorló orvosnak visszakerült a faluba, így hát beteljesedni látszott amerikás álma, s halni készült.

Ami még maradt a tudományából, azt apránként el kellett mesélnie fiának. Ideje bőven volt, az ágyát szükség esetén sem tudta elhagyni.

Volt a hajón, mondta fiának az elején kezdve, kifelé menet egy elrongyolódott, keszeg kis ember. Munkácsról Triesztbe gyalog, alkalmi járműveken érkezett. Semmije sem maradt, mire befizette a hajójegyét. Bár azt sem egészen, így nap-hosszat takarítania kellett a fedélzeten, s csak esténként jött közénk magyar szót hallani, bámulni szalonnázásainkat. Egyszer ettünk naponta, lefekvés előtt, hogy ne kelljen a magunk és a mások gyomorkorgását hallgatni. Engem kiszemelt magának, hogy kössünk egyezséget, kiokosit, ha nem hagyom éhen veszni a hajóúton. Meg nem mondom, mi vett rá, hogy belemenjek. A tanulással gyorsabban teltek az esték, s a tanulságot mindig másnapra hagyta a kis keszeg ember, hogy legyen kedvem a folytatáshoz. Lassan, de kifogyhatatlanul beszélt. Beosztotta, hogy a hajóút alatt kiteljen a tudományom. Mesélt a földről, amiről azt hittem, hogy mindent kikapasztaltam nagyapád mellett, hajnaltól napestig a verejtékünk árán. Na persze hittem is, meg nem is a tanítómnak, de gondoltam, ennyi szalonnavendéglést nem hagyok veszni, jól eszembe véstem minden szavát, éjszaka fektemben is jól megrágtam, aztán ha visszajövök – gondoltam –, bizony kipróbálom. Még ilyet, kóstoljam meg a földet, izlelgessem, járjam a határt egy ősszel és egy tavasszal, majd nyáron is gyűjtsek földmintákat innen-onnan uborkásüvegekbe, tegyek rájuk ezt, azt, de fontos, hogy mikor és mit, ami az asszony konyhájában amúgy megtalálható - de ezt most nekem nincs érzésem mind elmondani.

Csiki Levente: Torzó (40x30 cm, olaj)

Nem szóltam én erről a hajón senkinek, mert ott vízbe hajítják az ilyen bolondot. De fiam, ezt előre hozom a sorban, az a néhány hold, amit itt-ott e praktikával megszereztem, az mind többet, szebbet termett a többiekénél. Volt, hogy ezt vagy azt nem bírtam kihozni a földből, akkor megint előszedtem az üvegeket, meg anyád fűszereit, és az megmutatta, mit vessek, mit termeljek.

Más alkalommal az orvoslásról beszélt. A keszeg ember előbb az állatokon végezhető gyógymódokat sorolta, majd áttért az embereken alkalmazhatókra. Itt már könnyebb dolga volt, mert mutogatott ezt-azt magán, rajtam, s a mellettünk ülőkön. Aztán egyre többet gyakoroltatta a sebtiben tanultakat. Nem gyógyíthatok – mondta, s úgy nézett végig magán, hogy belássam, ki hinne egy rongyosnak, ki engedné magához közel, még akkora nagy bajában is. Így hát engem tuszkolt, érdeklődjek, kell-e segítség. Előre megmondta azt is, hogy mi lesz a panasa a kiszemeltnek, és hogy mit feleljek, mit tegyek. Egyre gyakrabban hagyott magamra, döntsek én. De megállapodtunk, ha nem bírom ésszel, hívom őt egy vödör vízzel segíteni, s akkor titokban kiigazít engem. Apróságokat kaptunk érte, amiknek hasznát vettük az úton. Ugrok az időben, fiam, ez az ember Amerikában is végig mellettem volt. Napközben a farmergazdával végeztem minden szükséges munkát, este gyógyítottuk a lesérült állatokat. A rongyost magam mellé kértem segítségnek, mert a többiek nemigen állhatták. Bár rendesebben öltözött, evett is, úgyhogy nem volt már halálmadár képe, kerülték loboncos haja, szakállja, pajesze, de főleg szúrós tekintete miatt. Igyekezett elkerülni, mégis óhatatlanul összeakadt a szeme másokéval. Tartózkodtak tőle, ő is tartotta a szükséges távolságot. Késő estén engem okosított, olvasott.

Rongyosnak magamban hívtam, de őt nem szólítottam sehogy. Pillantást váltottunk, ebből tudta, hogy jöjjön, vagy menjen, hozza ezt, vagy azt. A szavak a tudományomhoz kellettek. Tanultuk a nyelvet. Elöttem járt, amit már tudott, nekem is magyarázta. Az egyik fülembe, a másikon meg ki. Nem úgy az, amit a masinákról hallottak. Mondta, hogy mi mitől működik, én meg láttam később, amint szétszedtük a farmergazdával, és hamar helyrekerült bennem a tudomány és a szerkezet. De a nyelvem nem állt az amerikásra, s akkor kifacsart magyar szavakat talált ki nekem, hogy azokra gondoljak, azokat mondjam, majd csiszolódik. Nevetett beszédemen a farmer, de végül szót érthettünk egymással. A pénzről kellett már a tudomány nekem, mert gyúlt is, fogyott is. Hogy legyen az arány? – kérdeztem a rongyost. Itt gyűjtsem, küldjem haza, vagy vegyek ezt-azt? Kiterő válaszokat adott. Akár a lónyavalyával, ezzel is nagyot lehet tévedni, mondta kényszeredetten. Pénzről tudományt kiadni kockázatos. A pénz megváltoztatja az embereket, gyűlöletet kelt. Erősködtem, adjon leckét, majd meglátom, mikor kicsit már gyűlölöm, akkor abbahagyjuk. A kölcsönig s kamatig jutottunk, s a példáig. Az indián munkásnak adtunk két dollárt, hogy adósságát törleszthesse. Fizetésnap meg hármat vettünk vissza tőle. A leckét megtanultam, el nem felejtettem, de soha többé nem kívántam élni vele. Akkortól úgy volt, hogy én elmondtam, mit tennék a pénzzel, s ő rábólintott, vagy felhúzta

a vállát, gyakran megcsóválta a fejét.

Hazajövök, mondtam, rábólintott. Ránéztem. Nemet intett. Adnék pár tanácsot, mondta. Otthon lehet már gyűlölni, ha balul sülnek el a dolgok. Annyi földet szerezzen az ember, amit maga megművelhet. Ne csináljunk rabszolgát se magunkból, se családukból. A ház leéghet, ha tűzszobás is. A földekre kapzsi szemek lesnek. A kevés több, együttérezést kelt. A szomszéd lovát nem gyógyítjuk, csak célzunk arra, hogy mit tenne egy kuruzsló. A pénzzel csinján kell bánni, a gyerekre költeni. Tanuljon, ne gürcöljön, mint az apja. Ott gyarapodjon, ahova vetődik, ne kösse ház, se föld. Az arany, az ékszer érték tartó. De festményeket, jó olajképeket kell gyűjteni. Nem olyat, amit kínálnak, meg ami tetszetős, hanem nehezen elérhető, s ez idővel megsokszorozza az árát.

Az öreg még sokat beszélt odaátrol, de azzal sem mondott többet. A rongyos útravaló tanácsait sem ismételte el többször. Utolsó napjaiban egyre szaggatottabb lett a beszéde. Orvos fia ült mellette, fogta csuklóját, a pulzusát mérte. Így ment el az apa félálmában Amerikán is túla.

II. A fiú

Az a bizonyos orvos Apám falujából, aki nem volt sem okos, sem buta, csak kicsit nehézkes észjárású, sokat köszönhetett az apjának. Kitanított, jó tanácsait örökbe ráhagyta. Festményeket vegyél fiam, de ne olyat, amit kínálnak, se nem olyat, ami kedvedre való volna, hallotta most is apja intelmeit.

A közeli kisvárosban próbálkozott legelőbb. Suttogták a fogorvosról, hogy képekbe fekteti a pénzét. Zsugori és kapzsi. Egy betegen nem dolgozik húsz percnél tovább, hogy visszarendelhesse, s az újra fizessen. Ez az illető, egy másik orvos beajánlására fogadta egy este a falusi orvost. Nyájaskodott, kellemedett, mint azt a fizető betegeivel tette. Végigjárták az utcai szobákat, a falak zsúfolásig voltak mindenféle festménnyel. Tetszik, kérdezte a fogász, s vállon fogva a rendelőbe is bevezette vendégét. Ott, sem tájékoztató plakátok, hanem többnyire aranyozott, cifra keretben képek lógtak a falon. Némelyik üveg mögött, mások üvegezetlenül. Ezeket egyenként kis lámpácskák világították meg. Tetszik, válaszolta kis idő után a vendég. Valóban tetszettek neki a képek. Nem volt szakértő, de iskolás korában Pesten, Debrecenben, kisebb vidéki helyeken is meglátogattak képgyűjteményeket. Ismerte a nagyokat, akiket illett, de azon soha nem gondolkodott el, hogy mi végre, milyen csillagzat alatt készülhetnek a remekművek. Tetszett itt neki a kisvárosi fogásznál. A lakás elegáns bútorai, a szőnyegek, s igazán a képek a falon. A csendéletek, a tájak hegyekkel, másokon állatokkal, megint másokon a pusztá egyetlen fával, vagy apró házikóval. Az előszoba falán csupa sötét, szinte fekete festményt látott, alig kivehető szárnyas állatokat, vagy csak állatfejeket, virágos csendéleteket. Házi készítésű meggylikört ittak. Ez annyira illett a fogászékhöz, hogy a látogató elfeledkezett tiltakozni, hogy ő csak borral él, abból is mértékkel. Ami nagyjából érthető, hiszen a homokon termett nyíri

vinkóból kevéssel beérte az ember. A fogorvos babaarcú, kövérkés, de élénk tekintetű felesége kínálta a vendéget.

Ő kezdett végtelennek tűnő történetekbe. Mindegyik képről volt mondandója. Az ismert festők műveinél elidőztek. Többnyire a pikáns és vaskos pletykák végett. A vendégnek felajánlották, hogy bevezetik a művész körökbe, amit – apja szavaira emlékezve – gyorsan, de udvariasan visszautasított. Nem sürgős, ez a dolog még nem érett be nálam. Búcsúzáskor azért megkérdezte vendéglátóit, hogy olyan festőt ismernek-e, aki nem akar eladni. Olyan bolond nincs, válaszoltak egyszerre, mosolyogva, de némi döbbenettel a szemükben. Jönnek kéretlenül. Maguk, vagy ügynökeik mutogatják a képeket. Régieket pedig a Bizományiból. Elővásárlási joggal a törzsvevők. Nyitás előtt, vagy zárás után, amikor nyugodtan lehet, mert senki nem zavar.

Az orvos legközelebbi városi útja a Bizományiba vezetett. Itt is csak olyan képeket látott, amik tetszettek neki, vagyis hát olyat nem talált, ami egyáltalán nem tetszett. Eladók, nyilvánvalóan, ha áruk s címük kis kartonlapon melléjük tűzve állt a falon. Egy eladó követte diszkrét távolságból, s amint elbizonytalanodott a keresésben, biztató arccal nézett vissza rá. Tessék kérem, folytassa a nézelődést, áradt a tekintetéből. Tessék bátran, nézni ingyen van, szólalt meg kissé később. Mintha közelebb is került volna a vevő holdudvarához. Nem volt már fiatal. Gombolatlan köpenye alatt kopottas zakót, mellényt, felgombolt inget viselt. Igen, és csokornyakkendőt. Természetesen csokornyakkendő, gondolta magában az orvos. A cipőjét is meg kellene néznie, biztosan gojzerverrott, bárha kopott, de makulátlan fényesre suvickolt. Restellt megfordulni, s a padlóra nézni. A képek szemmagasságban, vagy egy-két sorral feljebb is összerúszólva lógtak az üzlet hol tágas, hol egészen szűk labirintusaiban. Már elfeledkezett az eladó cipőjéről, amikor a földre állított, falnak támasztott képek között egyszer csak megpillantott két pipaszár lábat. Díszes tükörben, köpeny alatt fényesre vasalt, kinőttnek tűnt, magas szárú cipőben végződött, békebeli szövetnadrágot látott. Valóban nagyon kopottak voltak a lábbelik, de a finom, puha bőrön meglátszott a napi bokszolás, a gondos fényezés nyoma. Az a *kép* nem eladó, szólalt meg immár másodszer az eladó. Mint akit rajtakaptak, az orvos villámgyorsan megpördült tengelye körül. Mondani akart valami mentegetőzés félét, de az eladó halvány mosolya visszafogta. A sokat tapasztalt kereskedő minden tolkodást nélkülöző, ugyanakkor bátorító mosolya volt ez. Bizalmat árasztó, bátorító tekintet, bármelyik pillanatban megszólalásra, vagy elhallgatásra készenlétben álló ajkakkal. Nem tetszenek a képeink? – szólalt meg egy lépést hátrálva, hogy utat engedjen az esetleg távozni óhajtó vásárlónak. Ellenkezőleg, szolt az orvos. Sajnos tetszenek. Eladók? – kérdezte, s már vont a szálát is vissza.

Igen, kivéve azt a tükröt, amiben a képek hátulját mutatják, az igazoló pecsétet, szignókat, esetleg elrontott vázlatokat. Egyeseket jobban érdeklí a fonákja, mint az eleje.

Némán álltak egymással szemben, de ez sem volt hiábavaló időtöltés. Az orvos azon tűnődött, elárulhatja-e az ismeretlen, bár bizalmat sugárzó kereskedőnek apja intelmeit. A vézna öregember szemében pedig mintha megcsillant volna valami apró fény. Szakállát ádámsutkája felől, kézfonákkal kicsinyt előre toltta. Ez mindig a születendő gondolatokat világra segítő mozdulat volt nála, szemben az ügyeket lezárni óhajtó, gondterhelt, marokra fogott szakállhúzogatóssal. A doktor úr netalán kevésbé szép, és nem eladó képeket keres? – kérdezte halkan. Az orvos önkéntelenül végigpillantott magán. Elmosolyodott és kissé meglendítette jobb kezében lógó orvosi táskáját.

Az öreggel legközelebb egy füstös presszóban találkoztak. Itt már valódi presszókávét főznek, és még valódi, leheletkönnyű porcelánban szolgálják fel, magyarázkodott az öreg a füstöt hessegetve. Kérek két szokásost, betétet, rendelt mosolyogva, a felszolgáló szemébe nézve. Jól megtömik a lefőző szűrőt, magyarázta, de el is várják a betétet, vagyis némi borralalót a kistányér aprócska szalvétája alá. A kávé mellé még egy verseit áruló középkorú férfi, később egy virágáros öregasszony is érkezett. Mindkettőt elhessegették maguktól, bár a verseket az öreg javaslatára elolvasták. Ki tudja, talán egy József Attila, érvelt az öreg. Olvastak. Tetszik? – kérdezte. Hát nem rosszak, rímelnek a sorok, értem, hogy mit akar mondani. Na, akkor visszaadjuk, somolygott az öreg fehér szakállá felett.

Képekről még a második, sőt a harmadik találkozásuk alatt sem esett szó. Az orvos felírt pár receptet, az öreg hajdani könyves- és régiségboltjáról mesélt. S arról a tizenkét hónapról, amit boltja apró pincéjében töltött a háború befejeztéig. A pult alatt volt a lejárta. Lehúzta a rolókat, a keskeny lépcsőn lecipelt egy ócska matracot, kannában petrórt a lámpába, konzerveket, s a könyvek nagy részét. A látszólag értékesebb tárgyakat, régi órákat, porcelánokat, csecsebecskéket a boltban hagyta. Esténként kisurrant a hátsó udvarba elvégezni a dolgát, s visszafelé bevitte magával az ajtó mellől a mintegy otffelejített csavaros tetejű befőttes üveget. A boltot takarító asszonyt kérte meg, ha már nincs mit seperi, legalább napjában egyszer valami főttet készítsen ki oda. Hogy aztán sejtette-e ez asszony, hogy hol bujkálok és miért, sosem tudom már meg, révedezett gondolataiba az öreg.

Kávéztak, és halkan beszélgettek. Időnként jött Iduka mókás kis fityulával a fején, dereka körül tenyérnyi kötényke alatt a térd alá érő szűk, sötétkék szoknyában, nejlonharisnyásan, magasított sarkú könnyű papucscipőben. Kérdés nélkül hozta a szokásost, két betétes kávét, s kétszer egy deci szódavizet. A virágos és a verseit áruló elkerülte őket. Az öreg hamiskás mosolya sejtette, hogy a történet fordulatosabb része még hátra van. A legszebb hónapjait élte a pincében, mondta. Kedvenc könyveit olvashatta újra, vagy végre kézbe vehette azokat, amik már évek óta vártak sorukra. Lassan csökkent ugyan a készlete, de mire az olaj kifogyott volna a lámpából, nem várt események zajlottak le a feje

felett. Valakik, talán egy kibombázott család, talán valami csavargó emberek fel-törték a boltját, kidobáltak minden lakhatáshoz szükségtelennek vélt kacatot az utcára, s beköltöztek. Még szerencse, hogy a pincelejáróra szalmazsák vagy matrac került, így nem fedezték fel a búvóhelyet. Ettől kezdve egyre kellemetlenebbé vált az öreg helyzete. Konzervei elfogytak, innivalója egyáltalán nem maradt. Valami véletlen szerencse folytán a lépcső alatt üvegekkel teli ládára lelt. Inkább a ritka üvegforma miatt vehette be a boltjába, mint a számára ismeretlen és értékte-len tartalma miatt. Az öreg emlékezete szerint öt éves korában ivott utoljára alkoholt. Krónikus szorulására szülei általában ricinussal itatták, s azután gyűszűnyi likőrrel tompították az olaj borzalmas ízét. Szája kisebesedett, nyelni sem bírt, felbontott egy üveget, és belekóstolt. Nagyot sóhajtott, ezt is meg kellett érnem, mondta. Nem tudhattam, hogy meddig leszek foglya saját pincémnek. Reggelente megtöltöttem egy poharat, s abból nyalogattam estig. Savanyú volt, kesernyés, és nem oltotta a szomjám. Álmosított, s amíg meg nem szoktam, szinte egész nap aludtam tőle – mesélt tovább. Mást se tehettem zajtalanul a sötétben. A napokat úgy számoltam, hogy egy-egy könyvet raktam át az üres oldalra. S ha nagyon un-tam magam, mellé telepedtem, és megszámláltam. Meglepett, hogy milyen hamar végére érek a számolásnak. Mennyivel könnyebb húszvalahány könyvet át pakol-ni, mint ugyanannyi napot eltékozolni. Az igazi gond az volt – mondta még job-ban halkítva hangját –, hogy nem volt hova kimenni. Hallgattak, lötyögtették a csésze alján maradt kávé. Nem néztek egymás szemébe, pedig egyikükjűnknek sem volt különösebb szégyellnivalója.

Az orvos hirtelen elhatározással nyúlt táskájába, felírt egy injekciókúrát. For-gatta ujjai között a papírlapot, majd gombóccá gyúrta, és zsebre vágta. Csak fiatal-loknak, munkaképeseknek jár, szabadkozott mintegy magának. Az öreg megint elmosolyodott, s mielőtt az orvos félreérthette volna, tovább mesélt. A betolakodók úgy tűntek el, ahogy jöttek. Nagy zajjal, csörömpöléssel, zúzással, töréssel. Sokáig csend volt utánuk, majd jöttek mások. Turkáltak a majdnem semmiben. Amikor a padlódeszkát kezdték fessegetni és elhordani a fejem fölül, cseleked-nem kellett. Éjszaka a maradék deszkákkal eltorlaszoltam a bejáratot, s valami festékkal kiírtam, hogy eladó. Érthették, ha akarták, ha nem, itt van gazda. Éjsza-kánként egyre messzebbre merészkedtem a bolttól. Többször bekopogtam a taka-rító asszonyhoz, de senki nem felelt. Bementem, ettem valamit a spájzában. A nappalokat továbbra is a pincében töltöttem, végül beköltöztem az asszony szegé-nyes, megüresedett lakásába. Azóta kiutalták nekem, de nem írtam alá semmit. Nem az enyém. Rendben tartom, s ha visszatér, megfizetem az elmaradt bért s azt a kis ennivalót, amit feléltem a spájzból. Itt elhallgatott, mert érezte, hogy az or-vos nagyon szeretne kérdezni valamit.

Szaporodtak, és elhúzódtak a presszólátogatások. A doktor kölesön kapott könyveket, később beszélgettek is róluk. Hosszú sétákat tettek a Károlyi-kertben. A vén platánok alatt meg-megpihentek egy padon. Méltóságteljes léptekkel rótták köreiket a park északi végétől, a kissé romos színházépülettől le egészen a

leánygimnáziumig. A filozófusokon gyakran hajba kaptak, mintha nem egy ke-
rékre járt volna az eszük. Bölcsen áttértek semleges vizekre, magyar és külhoni
irodalmi munkák megtárgyalására.

Az orvosnak nem volt családja, s előrehaladott veseelégtelensége nem is biz-
tatta sok jóval. Nem volt szíve magához kötni senkit. Apja tanácsai az anyagi
gyarapodásra is okafogyottá váltak. Hacsak! Nézett szinte egyszerre, egyazon
lelki állapotban egymásra az öreg és az orvos. Egy emlékházat látogattak éppen,
múlt századi író otthonát. A gondosan őrzött terek árasztották magukból a letűnt
kor hangulatát. A bútorok, a használati eszközök érzékletesen meséltek az elpor-
ladni kész múltról. Mindketten feloldódtak elődjeik meséiben, emlékeiben, s
mintegy varázsütésre repültek hozzájuk a korábbi századok. Egymásra néztek,
kezet nyújtottak egymásnak, mintegy pecsétet téve paktumukra. A jövőnek
megőriznek valamit a mából. Az orvos beköltözött a városba. Egy kisebb erőfe-
szítést igénylő SZTK rendelői állást vállalt. Megszaporodott sétáik során beké-
rezkedtek egy-egy külön festő műtermébe. Némelyikkel összeharátkoztak, má-
sokkal feszült, haragos beszélgetésekbe bonyolódtak. Gyűjtötték, vásárolták a
nekik nemigen tetsző képeket, főleg azoktól, akik húzódoztak műveiket áruba
bocsátani. Az öreg inkább érezte, mintsem értette, hogy egyes absztrakt táblák,
számukra még megfújhatetlen motívumrendszerükkel, provokáló színviláguk-
kal, polgárpukkasztó pókhendiségükkel egyetemes értéket rejtenek magukban.
Könyveik, berendezési tárgyaik is szaporodtak. Gondosan válogattak. Az idő
nekik dolgozott.

Kijárták, hogy az asszony lakásáról új papírt írjanak. Életük végéig lakhatják,
utánuk könyvtár-galéria lesz, s neveik kezdőbetűiből KERT-re keresztelik. A
betévedők használhatják a berendezéseket, olvashatnak, kényelmesen nézeget-
hetik a falon lógó képeket, vagy lapozgathatják a festménymagazinok ajtónagy-
ságú szárnyait. De már életükben elterjedt, hogy bárki betérhet hozzájuk.

A kisváros felett sápadozik a lemenő nap. A platánok rozsdás levelei lepik el
a sétautakat, hol a járókelők finom főhajtással, kalaplevéve üdvözlik egymást.
Varjak felhőnyi serege csapatokba rendeződve húz a kiserdő lombtalan fái közé.
Károgságuk elnyomja az utca zaját. A parkra szálló köd lassan elnyeli a két
halványuló alakot.